

ОПИСАНИЕ НА ЛЕКЦИОНЕН КУРС

1. Наименование на курса: **СЪДЕБНА ПСИХОЛОГИЯ И СЪДЕБНА ПСИХИАТРИЯ**
2. Код на курса: **PSY 3181**
3. Вид на курса: **избираема дисциплина**
4. Ниво: **магистър**
5. Година на изучаване: **първи курс**
6. Семестър: **втори семестър**
7. Брой кредити: **1,5**
8. Име на лектора: **доц. д-р Павлина Петкова Дамянова,**
доц. д-р Владимир Тодоров Велинов
9. Резултати от обучението за дисциплината: **Целта на обучението** е да се усвоят базови знания относно принципите на експертното освидетелстване, основните области за експертиза на човешкото поведение, специализирани тестови методики за психодиагностична оценка на когнитивни процеси, интелект и личност, деонтологичните правила и предизвикателства в работата на вещото лице, влиянието на психопатологията в мотивирането и механизмите на поведението на индивидите и експертната оценка на това влияние. **Основната задача** на обучението е изграждането на стабилна представа и разбиране за естеството на психологичната и психиатричната съдебна експертиза, познания за областите и начините на ползването им, познания за координацията и сътрудничеството на вещото лице с другите участници в правните процедури, свързани с експертизата, изграждането на стабилни етични принципи.
10. Начин на преподаване: **лекции**
11. Предварителни изисквания: Учебният курс е специализиран и дава основни знания за психологичните и психопатологични аспекти на човешкото поведение и експертните оценки, които се извършват за целите на гражданския наказателен процес. Курсът е пряко свързан с основните дисциплини от програмата „Психопатология и психични разстройства”, „Подходи и направления в психологията”, „Психодиагностика”.
12. Съдържание на курса (анотация): Важно е съдебната система да използва психолози експерти, които имат широки знания и разбиране за проблемите на личностовото формиране и взаимовръзки със социалната среда. Важно е те да притежават съвременни знания за взаимовръзките между психичното здраве и болест, психопатология на преживявания и инкриминирано деяние. При решаване на експертните въпроси се обсъждат сложните взаимовръзки на социалната среда, родителското възпитание и начин на живот, личностовата генетична predisposition на индивида и нарушения в развитието през жизнените цикли. Курсът представя пресечните точки между психология и психиатрия, които пряко кореспондират с експертните съдебни задачи.
13. Библиография

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Величков, А., Методи за психодиагностика, 2005
2. Крумова, А., Личността извън норма, София, “Образование”, 2004.
3. Ломброзо, Ч., Престъпникът, криминална антропология, С., 1999
4. Петкова, П., Н. Цонева, Психологичното изследване в психиатричната практика, в “Практическа психиатрия”, том I, Изд. “Ася-Росен Младенов”, 2009, 151 – 178
5. Практическа психиатрия, том 2, Съдебна психиатрия - под ред. на П. Маринов и Вл. Велинов, изд. „Ася-Росен Младенов”, С., 2009
6. Станков, Б., Психология на престъплението, Албатрос, 2006

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Маринов, П., Самоубийство, в Практическа психиатрия, Обща и специализирана психиатрия, том 1, С., 2006, 388-390
2. Маринов, П., Петкова П., Цонева Н., Обща и специализирана психиатрия, в Практическа психиатрия, том 1, С., 2006, 324-341

3. Маринов, П., Шизофрения, шизоафективни и налудни разстройства, Обща и специализирана психиатрия, в Практическа психиатрия, том 1, С., 2006, 210-265
4. Петруня, О., Юридическая психология: Учебное пособие., М.: Изд. центр ЕАОИ, 2007.
5. Попов, Х., Човешката агресия, С., НИ, 1999
6. Радославова, М. и Величков, А. Сборник – „Методи за психодиагностика”, Паднора Прим, 2005
7. Ръководство по съдебна психиатрия – под ред. на П. Дончев, С., Мед. и физк., 1987
8. Стаменкова, Н., Психологически измервания, „Псидо”, Варна, 2005
9. Стаменов, Й. и сътр, Съдебна психиатрия, НИ, 2000
10. Велинов, Вл., Г. Кирилов, Методологични принципи при посмъртната психиатрична и психологична оценка на състоянието на индивида, под печат в „Рецептор”, издание на Колегиум „Частна психиатрия” <http://www.privatepsychiatry.org/bg/>
11. Медицинско право и деонтология – под ред. на П. Дончев, С., Мед. и физк., 1992
12. Международна харта за правата на човека, София прес, 1989
13. Станков, Б., Психология на престъплението, Албатрос, 2006
14. Цеков, Ц., Съдебни експертизи. Правен режим и правна характеристика., С., 1998 г.
15. Шипковенски, Н., Начала на хомицидологията, Соц. пробл., бр. 4, 1972, 50-60
16. Шипковенски, Н., Проблематика на шизофренните и циклофренните умъртвявания, автореферат за придобиване на научна степен “доктор на медицинските науки”, С., 1969
  - <http://members.optushome.com.au/dwillsh/>
  - <http://dir.yahoo.com/Health/Medicine/Psychiatry/Forensic/>
  - <http://www.forensic-psych.com/>
  - <http://www.priory.com/forpsy.htm>
  - <http://www.emory.edu/AAPL/>
  - <http://www.forensic-psych.com/articles/artEthics.php>
  - <http://www.psychdirect.com/forensic/forensic-intro.htm>

НОРМАТИВНИ АКТОВЕ:

1. Граждански процесуален кодекс
  2. Закон за здравето
  3. Закон за съдебната власт
  4. Наказателен кодекс
  5. Наказателно процесуален кодекс
  6. Наредба № 2 от 26 октомври 2011 г. за условията и реда за извършване на съдебномедицинските, съдебнопсихиатричните и съдебнопсихологичните експертизи, включително и за заплащането на разходите на лечебните заведения (МП, МВР, МЗ)
  7. Наредба №1 от 16.01.2008 г. на ВСС
-
14. Планирани учебни дейности и методи на преподаване: **лекции и консултации**
  15. Методи и критерии на оценяване: Текуща оценка от активността по време на преподаване и обсъждане. Устен изпит по конспект. Крайната оценка е средноаритметична между текущата оценка и устния изпит.
  16. Език на преподаване: **български**
  17. Практика: няма